

**Aftale mellem regeringen (Venstre og Konservative), Socialdemokraterne, Dansk
Folkeparti og Det Radikale Venstre om flere unge i uddannelse og job
(5. november 2009)**

Aftaleparterne enige om at fastholde målsætningen om, at mindst 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015. Alle unge skal have et liv med uddannelse og job. De to ting hænger nøje sammen. Unge med en uddannelse klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end unge uden en uddannelse.

Særligt unge, der ikke kommer i gang umiddelbart efter grundskolen, har sværere ved senere i livet at få fodfæste i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Langt de fleste unge klarer selv at komme godt videre. Men der er en gruppe af unge, som ikke selv formår at komme i gang med uddannelse eller job.

Alt for mange unge er offentligt forsørgede. Samtidig stiger ledigheden i øjeblikket. Vi skal være ekstra opmærksomme på, at vi ikke taber de unge på gulvet. Hvis en stor gruppe af unge bliver ramt af ledighed under den nuværende økonomiske krise, er der grund til at frygte, at det bliver svært at indhente det tabte, når tiderne igen bliver bedre.

Den økonomiske afmatning har betydet, at flere unge søger uddannelse. Samtidig indgår virksomhederne færre uddannelsesaftaler. Det skaber dagligt problemer for unge, der ønsker at gennemføre en erhvervsuddannelse, fordi der ikke er praktikpladser nok.

På den baggrund er aftaleparterne enige om en række initiativer, der skal styrke indsatsen, så flere unge kommer i job og uddannelse og på længere sigt resulterer i en bedre uddannet arbejdsstyrke.

I de følgende bilag 1-3 gennemgås de konkrete initiativer under følgende deloverskrifter:

- Flere 15-17-årige i uddannelse og job (*bilag 1*)
- En styrket beskæftigelsesindsats for unge under 30 år uden uddannelse eller job (*bilag 2*)
- Forstærket indsats for flere praktikpladser (*bilag 3*)

Bilag 1. Flere 15-17-årige i uddannelse og job

Aftaleparterne er enige om, at den styrkede indsats for at få flere 15-17-årige i uddannelse og job skal indeholde følgende hovedtemaer og initiativer, jf. tabel 1¹.

En væsentlig del af indsatsen skal gennemføres i kommunerne. Den konkrete model for kommunernes opfølgning og indsats i forbindelse med initiativerne skal aftales endeligt med KL, bl.a. med henblik at udforme en så hensigtsmæssig og lidt administrativt bebyrdende model for kommunerne som muligt.

Den samlede indsats for 15-17-årige evalueres løbende og munder ud i en samlet evaluering ultimo 2012, jf. initiativ F.1.

Mio. kr., 2010-priser	2010	2011	2012
A) Alle skal følge uddannelsesplanen og styrket kontakt og vejledningsindsats	10	167	296
A.1 Alle 15-17-årige skal følge uddannelsesplanen og kommunerne skal følge op herpå. ¹	0	0	0
A.2 Øget vejledningsindsats i forbindelse med vurdering af den unges uddannelsesparathed	4	22	22
A.3 Øget vejledning i overgangen til ungdomsuddannelserne mhp. fastholdelse	0	15	15
A.4 Etablering af øvrige kommunale tilbud for 15-17-årige, der ikke er uddannelsesparate (eks. kompetenceafklaringsforløb)	0	39	79
A.5 Afledt uddannelsesaktivitet m.v. i eksisterende tilbud i stat og kommuner, som ikke kan finansieres af globaliseringspuljen	0	75	150
A.6 Ændringer i optagelse.dk m.v.	6	1	1
<i>Reserve til forslag om overgang fra 10. klasse til erhvervsuddannelserne</i>	0	15	29
B) Afbureaukratisering og øget IT-understøttelse af vejledningen	14	-91	-95
B.1 Bortfald af krav til vejledning fra 6.klasse	-4	-10	-10
B.2 Bortfald af krav om deltagelse i introkurser og brobygning	-8	-33	-33
B.3 Etablering og øget anvendelse af e-vejledning	13	-51	-53
B.4 Udvikling og drift af system til løbende samkøring af data ²	11	1	1
B.5 Udvikling af portal for egu	2	2	0
C) Målretning af ressourcer til institutionernes indsats for frafaldstruede	0	0	-35
C.1 Målretning af ressourcer til institutionernes indsats for frafaldstruede	0	0	-35
D) Øget differentiering mv. i erhvervsuddannelserne	12	27	37

¹ For så vidt angår Beskæftigelsesministeriets område henvises til bilag 2 til aftalen, hvori indgår en række initiativer vedrørende f.eks. jobcentrene, virksomhedspraktik m.v, som også indgår i den styrkede indsats for de 15-17-årige.

D.1 Gennemgang af kompetencemål	0	0	0
D.2 Permanentgørelse af lærlingeforsøg på produktionsskoler	9	23	34
D.3 Fleksible eud-forløb	3	4	3
E) Justering af hidtidige globaliseringsinitiativer vedr. "Tidlig indsats overfor unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse"	50	50	50
E.1 Tidlig og differentieret vejledning (gammelt globaliseringsinitiativ 4.5.1)	18	18	18
E.2 Mentorordning for særlig udsatte (gammelt globaliseringsinitiativ 4.5.2)	16	16	16
E.3 Systematisk opsøgende indsats efter folkeskolen (gammelt globaliseringsinitiativ 4.5.3)	16	16	16
F) Evaluering	1	1	3
F.1 Evaluering	1	1	3
G) Reduktion af ventelister til produktionsskolerne	8	0	0
G.1 Reduktion af ventelister til produktionsskolerne	8	0	0
H) Befordring	1	2	2
H.1 Befordringspulje	1	2	2
I alt A-G (nettoudgifter)	96	156	258
<p>1) De afledte merudgifter ved initiativet som følge af øget vejledningsindsats fremgår af A.2-A.3, mens de afledte merudgifter til øget uddannelsesaktivitet m.v., der ikke finansieres af globaliseringspuljens eksisterende aktivitetsreserve til kompetencegivende ungdomsuddannelse, fremgår af A.4-A.5 samt reserven til forslag om overgang fra 10. klasse til erhvervsuddannelserne.</p> <p>2) Dele af initiativet vedrører Beskæftigelsesministeriets område. Merudgifter desangående indgår derfor ikke i denne tabel, men fremgår af bilag 2 til aftalen.</p> <p>Note: Ikke alle rækker summer præcist grundet afrundinger.</p>			

Udspillet har blandt andet til formål at sikre opfyldelse af målsætningen om, at 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015. Udspillet vil dermed foruden udgifterne i tabel 1 bidrage til, at den afsatte reserve til at finansiere øget aktivitet på ungdomsuddannelserne bruges som forudsat.

I forhold til udgifterne, jf. tabel 1, vil der ske en finansiering, som over årene 2010-2012 vil kunne sikre finansiering inden for de eksisterende rammer af §20. Undervisningsministeriet samt de eksisterende rammer for globaliseringspuljen på ungdomsuddannelsesområdet, jf. tabel 2.

Tabel 2: Finansiering af flere 15-17-årige i uddannelse og job

Mio.kr., PL10	2010	2011	2012
1. Globaliseringspulje til ungdomsudd. ud over flerårsaftale (vejledningsområdet)	65	109	55
2. Omprioritering af EUD-kvalitetsudviklingsmidler §20 ¹⁾	13	47	117
3. Globaliseringsmidler til forsøg med erhvervsklasser mv.	0	0	39
4. Uforbrugte ikke-videreførte globaliseringsmidler fra 2008	18	0	47
Samlet forslag til finansiering	96	156	258
- Heraf finansiering fra globaliseringsmidler	83	109	141

Note: Afrundinger forekommer

1) Omprioriteringen af EUD-kvalitetsudviklingsmidler på §20 indebærer en videreførsel af uforbrugte midler fra 2010 og 2011 til 2012.

Nedenfor følger en kort beskrivelse af de enkelte initiativer, jf. tabel 1.

A) Alle skal følge uddannelsesplanen og styrket kontakt og vejledningsindsats

A.1 Alle 15-17-årige skal følge uddannelsesplanen og kommunerne skal følge op herpå

Alle folkeskolelever og deres forældre udarbejder i dag en uddannelsesplan i samarbejde med skolen og Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU). Ved udgangen af grundskolen munder planen enten ud i en ansøgning til en ungdomsuddannelse eller en beskrivelse til UU af, hvad den unge i stedet agter at foretage sig. Aftaleparterne er enige om, at:

- Overholdelse af uddannelsesplanen bliver et krav for 15-17-årige.
- Indholdet i uddannelsesplanen smidiggøres, så den kan indeholde en bred vifte af aktiviteter rettet mod, at 15-17-årige før eller siden gennemfører en ungdomsuddannelse eller opnår fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Planen kan indeholde aktiviteter som fx uddannelsstilbud, beskæftigelse, virksomhedspraktik, udlandsophold, frivilligt arbejde, særlige talentudviklingsforløb m.v. Aktiviteterne skal være aftalt mellem den unge, forældrene og kommunen i uddannelsesplanen.
- Arbejdet med uddannelsesplan i frie grundskoler og efterskoler skal foregå som i folkeskolen og inddrage UU.

Arbejdet med uddannelsesplanen ligger i dag i kommunerne, men der er ikke i dag særlige krav til opfølgning efter grundskolen. Aftaleparterne er enige om, at:

- Hvis uddannelsesplanen efter grundskolen ikke overholdes, og den unges ændrede adfærd ikke sker i forbindelse med justeringer af uddannelsesplanen (understøttes digitalt fx ved studieskift), får kommunen pligt til at drøfte med den unge og forældrene, hvordan man kan justere uddannelsesplanen, så den unge igen kommer i gang med en aktivitet.
- Kommunerne får endvidere pligt til inden for et givent tidsrum at stille relevante tilbud til rådighed for de 15-17-årige. Til brug herfor får kommunerne en række nye redskaber og indsatsmuligheder, fx virksomhedspraktik (jf. bilag 2 i aftalen), kommunale tilbud for 15-17-årige, der ikke er uddannelsesparate og bedre mentorordninger m.v., jf. forslag A2-A4, reserven til 10. klasseforslag og E.2, men kommunerne kan også trække på eksisterende tilbud som f.eks. produktionsskoler, egu, ungdomsskoler m.v., jf. A.5 og G.1. Derudover afbureaukratiseres vejledningsindsatsen og digitaliseringen forbedres, så kommunerne får større frihed til lokalt at tilrettelægge indsatsen og målrette den mod de unge med størst behov, jf. forslag B1-B6.

De direkte afledte merudgifter ved initiativet som følge af øget vejledningsindsats fremgår af initiativ A.2-A.3, mens de indirekte afledte merudgifter til øget uddannelsesaktivitet m.v., der ikke er direkte kompetencegivende og dermed ikke finansieres af reserven til øget aktivitet forbundet med 95 pct. målsætningen, fremgår af initiativ A.4-A.5 samt den afsatte reserve vedr. 10. klasseforslag.

A.2 Øget vejledningsindsats i forbindelse med vurdering af den unges uddannelsesparathed

I dag er der et betydeligt frafald i perioden fra den 15. marts, hvor unge vælger ungdomsuddannelse, til den unge er forankret i ungdomsuddannelsen nogle måneder efter uddannelsesstart. Problemet gør sig særligt gældende i forhold til erhvervsuddannelserne. På den baggrund er aftaleparterne enige om følgende:

- Når den unge søger om optagelse på en ungdomsuddannelse, skal kommunen – gennem skoler og UU – vurdere, om den unge besidder de nødvendige faglige, personlige og sociale kompetencer. Alternativt vurderes det i forbindelse med uddannelsesplanen, om den unge har behov for andre tilbud, inden ungdomsuddannelsen kan påbegyndes. Reglen gælder i dag kun i forhold til ansøgere til de gymnasiale uddannelser.
- Erhvervsskolen skal desuden kunne give en vurdering af, om en elev kan optages, hvis forældrene i modstrid med UUs vurdering fastholder, at deres barn skal søge en erhvervsuddannelse. Der brydes ikke med princippet om, at alle har ret til optagelse på en erhvervsuddannelse, men hvis den unge af såvel skolen som Ungdommens uddannelsesvejledning vurderes ikke umiddelbart at være uddannelsesparat, kan optagelse på uddannelsen udsættes, indtil den unge har erhvervet de nødvendige kompetencer. Optagelse af elever, der har en uddannelsesaftale, kan dog aldrig udsættes, jf. appendiks 1.
- Der skal afholdes overdragelsesmøder mellem kommuner og ungdomsuddannelsesinstitutioner og etableres et øget samarbejde med de afgivende skoler (herunder efterskoler og andre frie skoler) med henblik på vurderingen af de unges uddannelsesparathed (primært de erhvervsrettede ungdomsuddannelser).

A.3 Øget vejledning i overgangen til ungdomsuddannelserne mhp. fastholdelse

Kommunen skal følge de udsatte unge i overgangen fra den 15. marts og ind i ungdomsuddannelserne, således at uhensigtsmæssige omvalg og hurtige frafald undgås. Samtidig skal hurtigt tages fat i unge, som er faldet fra en uddannelse eller anden aftalt aktivitet eller viser tegn på at ville gøre det.

A.4 Etablering af øvrige kommunale tilbud for 15-17-årige, der ikke er uddannelsesparate (eks. kompetenceafklaringsforløb)

I tillæg til de eksisterende tilbud til de 15-17-årige vil også være behov for, at kommunerne til nogle unge kan tilbyde særlige afprøvningsforløb eller lign., hvor den unges interesser og kompetencer afdækkes. Kommunen skal f.eks. kunne købe forløb på en erhvervsskole eller en produktionsskole, og eftersom at kommunen skal have mulighed for at få den unge i gang med meget kort varsel, vil det ofte også være nødvendigt for kommunen selv at besidde en kapacitet, der sætter den i stand til med få dages varsel at sætte den unge i gang med fx et afklaringsforløb, som kommunen selv har etableret.

A.5 Afledt uddannelsesaktivitet m.v. i eksisterende tilbud i stat og kommuner, som ikke kan finansieres af globaliseringspuljen

I forbindelse med initiativ A.1. om, at de unge 15-17-årige skal følge deres uddannelsesplan, må formodes en række afledte aktivitetsstigninger på uddannelsesstilbud m.v., der ikke umiddelbart kan finansieres af den nuværende reserve til stigende aktivitet vedrørende 95 pct. målsætningen.

I tillæg til ovennævnte nye tilbud foreslås således at afsætte en aktivitetsreserve på 75 mio. kr. i 2011 stigende til 151 mio. kr. i 2012 til stigende statslige og kommunale udgifter forbundet med øget aktivitet i eksisterende uddannelsesstilbud, som f.eks. efterskoler, produktionsskoler m.v. Regeringen vil desuden drøfte med KL, hvordan ventetiden på produktionsskolerne kan reduceres.

A.6 Ændringer i optagelse.dk m.v.

Som følge af initiativet om vurdering af uddannelsesparathed afsættes midler til en tilpasning af www.optagelse.dk m.v.

Reserve til forslag om overgang fra 10. klasse til erhvervsuddannelserne

Der afsættes en reserve med henblik på senest i foråret 2010 at drøfte forslag vedrørende overgang fra 10. klasse til erhvervsuddannelserne med 10. klasseforligskredsen.

B) Afbureaukratisering og øget IT-understøttelse af vejledningen

Aftaleparterne er enige om, at der skal gennemføres en afbureaukratisering af vejledningsindsatsen, som giver kommunerne større frihed, dog sådan, at kommunerne gennem Ungdommens Uddannelsesvejledning fortsat skal give nødvendig vejledning, jf. den gældende vejledningslov. Samlet set vil initiativerne medvirke til at frigøre ressourcer i kommunerne, der kan anvendes til en styrket og mere målrettet indsats for de 15-17-årige. Samtidig indhentes oplysninger om kommunernes indsats over for de unge, så det bliver muligt at opstille klare præstationskrav til den kommunale indsats.

B.1 Bortfald af krav til vejledning fra 6.klasse

Evalueringen af det hidtidige globaliseringsinitiativ om tidlig og differentieret vejledning er overvejende positiv, men det vurderes, at det er for tidligt generelt at begynde vejledningen i 6. klasse. Kravet om, at vejledningen skal påbegyndes i 6. klasse foreslås derfor ophævet, hvilket muliggør en frigørelse af en del af de ressourcer, kommunerne hidtil har anvendt til en særskilt vejledningsindsats allerede fra 6. klasse. Initiativet skal ses i sammenhæng med justeringen af det hidtidige globaliseringsinitiativ (4.5.1), jf. nedenfor initiativ E.1.

B.2 Bortfald af krav om deltagelse i introkurser og brobygning

Evalueringen af det hidtidige globaliseringsinitiativ om tidlig og differentieret vejledning peger på, at introduktionskurserne i 8. klasse og de to uger obligatorisk brobygning i 10 klasse, er nyttige redskaber i forhold til at afklare den unges uddannelsesvalg. Bestemmelserne herom indeholder imidlertid ikke meget fleksibilitet, og der kan derfor opstå praktiske problemer, når de skal koordineres og afvikles.

Kravet om, at alle elever i 8. klasse skal deltage i introduktionskurser i 5 dage, skal derfor lempes og gøres til en frivillig mulighed. Desuden skal kravet om to ugers obligatorisk brobygning i 10. klasse reduceres til én uge, idet der fortsat stilles krav om, at brobygning til erhvervs- eller erhvervsgymnasial uddannelse skal indgå. Forslaget vedrørende brobygning i 10. klasse forudsætter tilslutning fra 10. klasseforligskredsen senest i foråret 2010.

Endelig skal muligheden for at etablere erhvervspraktik udstrækkes, så den kan afvikles både i 8. og 9., hvilket giver kommunerne øget frihed i tilrettelæggelsen af undervisningen. Initiativet skal ses i sammenhæng med justeringen af det hidtidige globaliseringsinitiativ (4.5.1), jf. nedenfor initiativ E.1.

B.3 Etablering og øget anvendelse af e-vejledning

Der etableres en e-vejledning i tilknytning til portalen ug.dk, hvor ressourcerstærke unge og deres forældre nemt og hurtigt kan få afklaring på spørgsmål om uddannelsesvalg og uddannelsessystemets opbygning. E-vejledningen tilbydes som en bred vifte af virtuelle kommunikations- og vejledningsværktøjer, som fx online chat, telefon, webcam, sms og e-mail. Den vil således gøre flere unge og deres forældre selvhjulpne og dermed aflaste UU-vejlederne

B.4 Udvikling og drift af system til løbende samkøring af data (Beskæftigelsesministeriet/Undervisningsministeriet)

De 15-17-årige har kontakt til en række institutioner og myndigheder, bl.a. UU'en, uddannelsesstedet og forskellige kommunale forvaltninger. Imidlertid har de enkelte myndigheder og institutioner ikke et samlet overblik over den unges situation, hvilket gør det vanskeligt at tilbyde en målrettet indsats. Det er vigtigt, at kommunerne får de nødvendige informationer om de 15-17-åriges uddannelse og beskæftigelse, så de efter behov kan sætte hurtigt og aktivt ind over for de unge. Der er derfor enighed om, at der er behov for bedre dataudveksling på tværs af myndigheder og institutioner. Der er endvidere behov for adgang til oplysninger om personer over 18 år for såvel UU'erne som jobcentrene.

Beskæftigelsesministeriet og Undervisningsministeriet etablerer i fællesskab et datagrundlag, der sammenholder oplysninger fra forskellige offentlige registre om uddannelses- og beskæftigelsesstatus samt deltagelse i aktive tilbud. Data skal kunne benyttes af kommunerne i indsatsen over for de unge samt til statslig understøttelse af og opfølgning på den kommunale indsats.

Det forudsætter blandt andet, at der skabes hjemmel til at udveksle data om beskæftigelse og uddannelse for personer fra 15 år og opefter på tværs af forvaltninger, skoler, uddannelsesinstitutioner, kommuner og stat, herunder hjemmel til at anvende oplysninger i e-indkomstregistret og uddannelsesregistre til administrative og statistiske formål. Derudover foreslås, at KL i samarbejde med Undervisningsministeriet og Beskæftigelsesministeriet udarbejder en vejledning om persondatalovens anvendelse i vejledningssystemet.

For at muliggøre opfølgning på og understøttelse af den kommunale indsats, skal der selvstændigt udstedes hjemmel til, at Beskæftigelsesministeriet og Undervisningsministeriet kan modtage eksisterende uddannelsesdata fra Danmarks Statistik for personer fra grundskolen og opefter til statistisk brug i en form, så ministerierne kan koble data med oplysningerne i ministeriernes eksisterende registre.

Der afsættes 9 mio. kr. på Beskæftigelsesministeriets område i 2010 og 1 mio. kr. i årene herefter, jf. bilag 2 i aftaleteksten. På Undervisningsministeriets område afsættes 11 mio. kr. i 2010 og 1 mio. kr. i årene herefter.

Herudover skal udbuddet og søgningen af elev- og praktikpladser gøres bedre ved at udveksle oplysninger på tværs af praktikpladsen.dk og jobnet.dk, hvortil der afsættes 2 mio. kr. i 2010 jf. bilag 2 i aftaleteksten.

B.5 Udvikling af portal for egu

For at sikre transparens, en enkel administration i kommunerne og et tidstro og detaljeret datagrundlag om egu-uddannelsen og dens enkeltdele skal der oprettes en fælles internetbaseret indberetningsportal, som kan bruges til indberetning og dagligt administrativt arbejde i forbindelse med tilrettelæggelse og gennemførelse af den enkelte elevs egu. Portalen oprettes i tilknytning til Elevplan der i forvejen bruges på EUD. Herudover drøftes med KL og arbejdsmarkedets parter, hvordan egu kan udbredes mere og evt. barrierer herfor nedbrydes.

C) Måltretning af ressourcer til institutionernes indsats for frafaldstruede

C.1 Måltretning af ressourcer til institutionernes indsats for frafaldstruede

Uddannelsesinstitutionerne er i dag fastlåst, når de skal prioritere mellem forskellige fastholdelsesredskaber. Desuden bliver ressourcerne til gennemførelsesvejledning fordelt til institutionerne gennem taxametrene uden i dag at tage højde for, at de unges forudsætninger for at gennemføre en uddannelse svinger meget på tværs af institutionerne.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om at frisætte institutionernes fastholdelsesindsats ved at afskaffe begrebet gennemførelsesvejledning i lovgivningen med de dertilhørende krav. Begrebet afløses i stedet af en institutionsforpligtigelse til at fastholde elever i uddannelse, hvor de enkelte institutioner forpligtes til at udarbejde principper for at fastholde elever i uddannelse, procedurer ved omvalg, frafald etc. Dermed bliver det muligt for den enkelte institution i højere grad at tilpasse indsats og ressourcer til vilkårene på den enkelte skole.

Desuden skal tilskudsprincippet for fastholdelsesarbejdet ændres, så midlerne i højere grad gives til skoler, som har elever med behov for vejledning. Fremover skal midlerne ikke alene gives efter antallet af elever, men også den sociale sammensætning (forældrenes uddannelsesbaggrund). Ændringen gennemføres med en takstreform gældende fra 2012. Det foreslås, at omfordele ressourcerne blandt alle ungdomsuddannelsesinstitutioner under ét.

Med målsætningen om at frigøre institutionerne fra en række krav til vejledningen samt etableringen af e-vejledningen er det samtidig muligt at undgå en del af den overlappende vejledningsindsats, der i dag foregår på institutionerne, og som reelt er Ungdommens Uddannelsesvejlednings og Studievalgs ansvar.

D) Øget differentiering mv. i erhvervsuddannelserne

D.1 Gennemgang af kompetencemål

Erhvervsuddannelserne skal sikre, at elever får de nødvendige kompetencer til at kunne navigere og fungere på arbejdsmarkedet, herunder anvende teknologi. Ligeledes skal erhvervsuddannelserne bidrage til, at de unge kan honorere de krav, som samfundet stiller til dem om at tage ansvar og medvirke aktivt i et demokratisk samfund og til den erhvervsmæssige udvikling. Derfor er det vigtigt, at der stilles de rette kompetencekrav i uddannelserne i forhold til de behov og forventninger, som de modtagende sektorer har til de nyuddannede.

Det er endvidere vigtigt, at uddannelserne ikke indeholder unødigt akademisering forstået som teori uden praktisk betydning, da en sådan faktor kan medvirke til at fremme negativ social arv.

Da erhvervsuddannelse også skal kunne danne fundamentet for videregående uddannelse, er det vigtigt, at studiekompetencegivende kvalifikationer kan indgå i en erhvervsuddannelse, men alene som valgfrit element for eleverne.

Inden for erhvervsuddannelseslovens rammer gennemgås erhvervsuddannelsernes kompetencemål kritisk med henblik på at vurdere, om der stilles unødige faglige krav i uddannelserne, herunder om nogle af de nuværende obligatoriske fag fremover skal være valgfri. Vurderingen drøftes med de faglige udvalg i overensstemmelse med den gældende kompetencefordeling, jf. lov om erhvervsuddannelser. Derudover skal skolerne styrke og videreudvikle mulighederne for niveaudeling, så flere elever benytter sig af øget fleksibilitet i uddannelserne.

D.2 Permanentgørelse af lærlingeforsøg på produktionskoler

Det satspuljefinansierede forsøg "Produktionsbaseret lærlingeuddannelse" permanentgøres mhp. at øge fastholdelsen for unge, der bedre vurderes at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse på en produktionskole.

D.3 Fleksible end-forløb

Det skal skabes fleksible uddannelsesforløb på erhvervsuddannelserne, som gør det muligt for stærke elever at kombinere erhvervsuddannelsen med hel eller delvis studiekompetence. Det drejer sig om tilbud til elever, der vil gennemføre både en erhvervsuddannelse og en hhx eller en htx uddannelse, samt tilbud til elever der vil gennemføre et GSK-kursus.

E) Justering af hidtidige globaliseringsinitiativer vedr. "Tidlig indsats overfor unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse"

De hidtidige globaliseringsinitiativer angående en tidlig indsats (4.5.1-4.5.3) videreføres med visse justeringer i overensstemmelse med evalueringerne samt de øvrige initiativer, der er fremlagt i ungepakken. De tre initiativer videreføres på niveau svarende til 50 mio. kr. årligt i 2010-2012. Dermed frigøres i alt 79 mio. kr. fra reserven i 2010-2012, som anvendes til finansiering af øvrige initiativer i ungepakken vedrørende øget vejledningsindsats m.v.

E.1 Tidlig og differentieret vejledning

Evalueringen af det hidtidige globaliseringsinitiativ om tidlig og differentieret vejledning er overvejende positiv, men det vurderes, at det er for tidligt generelt at begynde vejledningen i 6. klasse. Desuden anføres at introduktionskurserne i 8 klasse og de to uger obligatorisk brobygning i 10 klasse, kan være uflexible og problematiske at iværksætte. Der tages hånd herom med initiativerne B.1 og B.2 ovenfor, men der vil fortsat være behov for at finansiere en bund af udgifter til vejledning fra 6. klasse og op, administration og formidling vedrørende de tilbageværende frivillige brobygnings- og introduktionskurser. Det hidtidige globaliseringsinitiativ om tidlig og differentieret vejledning har også finansieret en øget indsats vedrørende bl.a. udarbejdelsen uddannelsesplanen og øget inddragelse af forældre i vejledningsindsatsen, som videreføres i 2010-2012.

E.2 Mentorordning for særlig udsatte

Evalueringen af det hidtidige globaliseringsinitiativ med en mentorordning fra 9. klasse er positiv, men det anføres, at det er en mangel, at mentorordningen alene er knyttet til elever i 9 klasse, og at der bør

skabes bedre samordning af de forskellige mentorordninger. Den nuværende mentorordning udstrækkes derfor til at gælde alle ungdomsuddannelser og ikke blot erhvervsuddannelserne. Mentorordningen skal desuden omfatte både 9. og 10. klasse. Ungdommens Uddannelsesvejlednings og jobcentrenes mentorordninger sammentænkes, så der ikke er uhensigtsmæssige overlap. I lyset af de øvrige initiativer og den nye vifte af tilbud, kommunerne frem over foreslås at kunne tilbyde de unge, foreslås det at videreføre den hidtidige pulje til mentorer på et niveau som i 2009, dvs. ca. 16 mio. kr. årligt (2010-pl).

E.3 Systematisk opsøgende indsats efter folkeskolen

Det hidtidige globaliseringsinitiativ med systematisk opsøgende indsats efter folkeskolen for unge 19-25 årige, der ikke har gennemført eller er i en uddannelse, forlænges i 2010-2012 på et niveau som i 2009, dvs. ca. 16 mio. kr. årligt (2010-pl).

F. Evaluering

F.1 Evaluering

Med henblik på at tilvejebringe et grundlag, der reelt viser effekten af de enkelte initiativer i ungepakken, igangsættes allerede i etableringsfasen i 2010 en evaluering, baseret på løbende dataopsamling m.v., der følger de enkelte initiativers implementering og forankring i praksis. Evalueringen munder ud i en samlet evaluering ultimo 2012.

G. Reduktion af ventelister til produktionsskolerne

G.1 Reduktion af ventelister til produktionsskolerne

Det indgår som et element i forslag A.1, at alle unge 15-17-årige skal have et relevant tilbud inden for et givent tidsrum, som skal aftales nærmere med KL. Et relevant tilbud kan bl.a. være på produktionsskolerne, hvor der aktuelt er en række produktionsskoler, der har ventelister, som følge af, at der siden slutningen af 2008 har været en stigende aktivitet på produktionsskolerne.

Regeringen vil drøfte med KL, hvordan kommunerne kan medvirke til, at ventetiden på produktionsskolerne reduceres, f.eks. ved at stille lokaler til rådighed eller yde et højere grundtilskud. Det vil reducere ventetiden på de produktionsskoler, hvor ventetiden aktuelt er længere end den tidsgrænse, der aftales med KL.

Endvidere etableres et midlertidigt særligt tilskud som supplement til den almindelige bygningstakst, der understøtter, at produktionsskoler får mulighed for en midlertidig kapacitetsudvidelse ved i tæt samarbejde med erhvervsskolerne at udlægge en del af deres virksomhed til erhvervsskoler. Med tilskuddet kan produktionsskolen betale erhvervsskolerne for bygnings- og fællesudgifter og lignende ved at indgå aftale om udlagt undervisning. Tillægstilskuddet udbetales kun i 2010, da produktionsskolerne herefter må antages at have fundet mere langsigtede løsninger på deres kapacitetsproblemer.

Aftaleparterne har herudover til hensigt løbende at følge udviklingen på produktionsskolerne i forhold til den 10 pct. kvote, skolerne har i fht. elever med ophold af varighed på over et år.

H. Befordring

H.1 Befordringspulje

I forlængelse af initiativet om, at alle 15-17-årige skal følge deres uddannelsesplan, og at kommunen skal følge op på planen og påse, at den efterleves, afsættes en pulje med henblik på, at der kan ydes tilskud til befordring i de tilfælde, hvor dette ikke er muligt i dag. Puljen indgår i de samlede forhandlinger med KL om udmøntning af ungepakken.

Appendiks 1: Vurdering af den unges uddannelsesparathed

De unges uddannelsesvalg i overgangen fra grundskole og 10. klasse til ungdomsuddannelse er behæftet med betydelig usikkerhed. Næsten alle tilkendegiver at ville begynde på en bestemt ungdomsuddannelse, men ca. 10 pct. påbegynder aldrig uddannelsen, og andre 10 pct. har i mellemtiden ændret uddannelsesvalg.

Med henblik på at skabe bedre overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse, indføres en model, hvor den unges mulighed for at gennemføre en given uddannelse vurderes, således at der kan finde en rådgivning sted af den unge og dennes forældre. På den baggrund skal vejlederen med inddragelse af såvel de afgivende som modtagende skoler foretage en vurdering af, om den unge besidder de nødvendige faglige, personlige og sociale kompetencer til at gennemføre den ønskede uddannelse.

Der brydes ikke med princippet om, at alle har ret til optagelse på en erhvervsuddannelse, men hvis den unge ikke er uddannelsesparat, kan optagelse på uddannelsen udsættes, indtil den unge har erhvervet de nødvendige kompetencer. Den unge skal tilbydes den nødvendige støtte og hjælp med henblik på at blive uddannelsesparat. Omfang og karakter heraf fremgår af elevens uddannelsesplan.

Ordningen med vurdering af uddannelsesparathed indebærer, at ungdomsuddannelsesinstitutionerne vil komme til at spille en central rolle i forbindelse med elevernes ansøgning til uddannelsen. Med initiativet skal erhvervsskolerne allerede i marts måned forud for elevens eventuelle optagelse i visse tilfælde tage stilling til elevens mulighed for at gennemføre uddannelsen. Hvis eleven ikke er uddannelsesparat til en erhvervsuddannelse, udsættes optagelse indtil eleven har gennemført et relevant tilbud. Samtidig rykkes fristen for ansøgning til en ungdomsuddannelse fra 15. marts til 1. april med henblik på, at marts måned kan anvendes til vurdering af uddannelsesparathed. Erhvervsskolen og Ungdommens Uddannelsesvejledning skal ikke vurdere elever, som allerede har en uddannelsesaftale.

Undervisningsministeriet skønner, at 70 pct. af en årgang er fuldt ud uddannelsesparate, mens 20 pct. vurderes at skulle have støtte i større eller mindre omfang. 10 pct. af en ungdomsårgang vurderes ved afslutningen af 9. eller 10. klasse ikke umiddelbart at være uddannelsesparate.

Skema 1

Kategorier af uddannelsesparathed		Støttebehov i overgangen til ungdomsuddannelse	Andel af en årgang
A	Fuldt ud uddannelsesparate	Kan klare sig selv med it og kollektiv information.	70 %
B	Uddannelsesparate med lidt støtte	Klare sig selv med faglig hjælp fra uddannelsesinstitutionen	10 %
C	Kan begynde en ungdomsuddannelse med målrettet støtte	Har ret til støtte i overgangen fx i form af en mentor. Kommunen bevilger mentor og evt. anden socialpædagogisk støtte. Uddannelsesinstitutionen sørger for den faglige støtte	10 %
D	Er endnu ikke uddannelsesparat	Har krav på at få et relevant tilbud, der kan kvalificere vedkommende til en ungdomsuddannelse. Der kan være tale om produktionsskoleophold, højskole, job med uddannelsesperspektiv eller andre former for kvalificering – se nedenfor. Tæt opfølgning fra UU.	10 %

Note: Undervisningsministeriets skøn. Størrelsen af den forventede andel er et skønnet gennemsnit, og må forventes at variere fra kommune til kommune.

For den unge, hvor der er enighed mellem den unge/forældre og skolen/vejlederen om, at den unge er uddannelsesparat, jf. kategori A, B eller C i skema 1, udarbejdes en uddannelsesplan, der underskrives af den unge, dennes forældre og af UU-vejlederen på kommunens vegne, og den unge optages på uddannelsen.

Er UU i tvivl om den unges uddannelsesparathed, eller er der uenighed med den unge/forældre, skal der foranstaltes en nærmere vurdering, der afhængig af tvivlens eller uenighedens karakter skal inddrage de modtagende skoler, jf. skema 2. Det betyder konkret, at den unge kan optages selv om UU ikke vurderer, at den unge er uddannelsesparat, hvis blot ungdomsuddannelsesinstitutionen vurderer, at den unge er parat. Hvis derimod både UU og ungdomsuddannelsesinstitutionen vurderer, at den unge ikke er uddannelsesparat, skal UU tilbyde den pågældende alternative forberedende og udviklende aktiviteter, som på sigt kan kvalificere den unge til optagelse på en ungdomsuddannelse.

Skema 2. Forskellige scenarier for vurdering af uddannelsesparathed

UU/skole vurdering	Den unge/forældre vurdering	Ungdomsudd. Inst vurdering	Optagelse
Eleven er uddannelsesparat	Eleven er uddannelsesparat	[ingen vurdering]	JA
Eleven er ikke uddannelsesparat	Eleven er uddannelsesparat	Eleven er uddannelsesparat	JA
Eleven er ikke uddannelsesparat	Eleven er ikke uddannelsesparat	[ingen vurdering]	Udsættes
Eleven er ikke uddannelsesparat	Eleven er uddannelsesparat	Eleven er ikke uddannelsesparat	Udsættes

Håndtering af kravet om vurdering af uddannelsesparathed for friskoler, private grundskoler m.v. og efterskoler

Gennemførelse af initiativet om vurdering af uddannelsesparathed giver en særlig udfordring for elever, der ikke modtager vejledning fra UU. Det drejer sig om nogle friskoler og private grundskoler m.v. samt efterskolerne. Folkeskolens bestemmelser om uddannelsesplaner ved afslutningen af 9. klasse udbredes derfor til også at gælde de frie skoler, private grundskoler m.v. og efterskoler.

Herudover skal vurderingen af de unges uddannelsesparathed gennemføres på den måde, at friskoler, private grundskoler m.v. og efterskoler, der i dag selv forestår vejledningen og udarbejdelsen af uddannelsesplanen, frem over altid skal sende elevernes ansøgning og uddannelsesplan via UU i den pågældende elevs bopælskommune, så UU har mulighed for at følge op på den unges efterfølgende efterlevelse heraf. Hvis skolen vurderer, at den unge er parat til at påbegynde den ønskede ungdomsuddannelse, vil eleven kunne påbegynde uddannelsen ligesom i dag. Hvis skolen vurderer, at eleven *ikke* vil kunne klare en ungdomsuddannelse uden en eller anden form for støtte, skal Ungdommens Uddannelsesvejledning i elevens hjemkommune kontaktes med henblik på, at der udarbejdes en uddannelsesplan for eleven, som tager højde for det aktuelle støttebehov.